

FIVE CENTS in the U. S. of America **SEVEN CENTS** Elsewhere

Громад, міністер оборони Шінвел мотивував її рішенням виставити „ефективні сухопутні підкріплення“ на Корею, виключно з піхотою, панцерними та інженерськими відділами і артилерією. Додаткових 100,000 фунтів (280,000,000 дол.) британський уряд задумав видати на поліпшення та збільшення устаткування своїх збройних сил, в тому більше ніж половину на Королівську Повітряну Силу. Доводячи потреби збільшення британських збройних сил, міністер Шінвел порівнював їх зі совєтськими, як можливим агресором в Європі.

● Франція екасувала сентими, найменше одиницю своїх грошей бо вони мали таку малу вартість (одну чотиритисячну частину американського цента), що її взагалі не можна було достосувати в щоденному використанні.

● Кореспондент Мікрандріної інформаційної Служби Майн Гігант був поранений на корейському фронті та потрапив в комуністичний полон.

● 500,000 західно-німецьких лізінгівників загрозили страйком відповідь на американську пропозицію зредукувати з праці їх 50,000 товаришів.

● У Варшаві почався судовий процес проти одного полковника протівного в 1947 році, тепер об'єднаного в шпигунської активності на користь Британії.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БОРОТЬБА ПРОТИ ЗРАДНИКІВ І ШПИГУНІВ

Минулого понеділка президент Труман вважав за відповідне звернутися до поліції, як і до всіх громадян, закликаючи їх до сторожливості проти шпигунства, саботажів та інших проявів підпільної діяльності комуністичної п'ятої колонії. При цій нагоді президент пригадав народів, що центральною владою, яка діє про внутрішній лад і мир в країні, є Федеральне Бюро Досліджень, відоме під скороченою назвою ФБІ АІ, з яким і треба якнайтісніше співпрацювати в охороні країни перед грізними п'ятиколонними внутрішнім ворогом. Президент пропонує повести в цій справі акцію на красивій базі та "звертас увагу громадянству, зокрема місцевим, міським і повітовим та становим урядам, на потребу співпраці з ФБІ АІ, інформування його про все, що викликає підозріння щодо безпеки країни", рекомендуючи це ще зокрема, всім патріотичним організаціям і особам".

Рівночасно з цим ген. Л. Паркс, шеф військової Інформаційної Служби, звернувся з проханням до преси, щоб вона опинилася поблизу повідомлень про резерви та Національну Гвардію, що їх покликується до активної військової служби, бо це могло б дати ворогові вартісні інформації про оборонні можливості Америки.

Звернення президента і ген. Паркса є дуже багатомовні і зобов'язуючі. Вони бо свідчать, що ми справді находимося в положенні національної загрози, бо в американській системі таких острого і закликів не проголошується без того, що в житті народу вже можна б назвати справді країністо, або — скажімо — майже війною. Отже йдеться справді про найвищу потребу — оборону країни.

Американські власті без сумніву здають собі справу з повноти п'ятиколонної загрози в цій країні. На численних, практичних прикладах стверджено, що: 1. кожний комуніст або комуністичний поплентач чи тільки симпатик є найзастойнішим ворогом Америки та найкращим ласком Кремля; 2. кожний комуніст, комуністичний поплентач і симпатик не заважається поповнити найбільшого злочину, якщо дістане таке доручення з Кремля, до чого вони самі відверто призналися.

В таких обставинах і в такій грізній дові, як і переживає сьогодні, максимальна співпраця всього патріотичного громадянства з відповідними властями є наказом хвилини та високим патріотичним обов'язком. Як йдеться про американсько-український загал, то цей обов'язок є подвійний, бо у відношенні до загрози комуністичного Америки та поневоленої ним України. Американські українці більше ніж будь-яка інша етнічна група мають причини і потреби пильно дивитися на палючі комуністичні злочини, бо до цього зобов'язують їх теж ці диявольські большевицькі злочини, жертвою яких впали мільйони українців на Рідній Землі, та які не сміють повторитися в цій країні, найбільшій остої вільної людини і найбільшій надії всіх поневолених.

Є ще одна причина, що повинна заставити американських українців приділити окрему увагу закликів президента Трумана. Червона Москва докладає всіх зусиль, щоб збити українців співвідповідальними своїх злочинів та сплямити ними українське ім'я. Це робиться починаючи від Об'єднаних Націй, а кімчаючи на організації окремого "українського" п'яти-колонного відділу. Америка і світ мусять знати, що як сама Україна є тільки жертвою Кремля, так і поза залізною заслоною Москва намагається зробити своєю жертвою теж українське ім'я. Американські власті без сумніву знають, що в цій країні, крім кількох продажних шкур, які трапляються серед кожної спільноти, український загал в цілій своїй масі є найбільш непереможним ворогом большевизму. Це повинно знати теж американське суспільство.

ВІЙНА ЗА ПЕРЕЖИТТЯ

З нагоди пред'явлення през. Труманом домагання до Конгресу за додаткові фонди в сумі понад десять біліонів доларів на мобілізацію, пригадав В. Стюарт Саймінгтон необхідність швидкого ухвалення цих фондів. Він сказав, що швидка мобілізація засобів потрібна, "якщо наша нація має залишитися вживих".

Саймінгтон — це голова Краєвої Ради Безпеки Ресурсів, який у теперішню часі є другою особою по президенту в справах внутрішньої мобілізації країни. Як такий, він знає теж і замисли президента і тому варто слідкувати за його висловами й потягненнями, щоб зрозуміти пляни й дії виконного уряду ЗДА. Саймінгтон признав перед сен. Гомеєм Кейпхартом, що наша країна переходить на повну війсьну стопу. У комітетів збройних сил обох конгресових палат Саймінгтон признав, що "холодна війна" вже минула, а якою горячою є теперішня стріляна війна, годі точно сказати. На всякий випадок, "ми знаємо, що члени комуністичного інтернаціоналу не заважаються застрілити на смерть кожного, хто стане їм на перешкоді в їх планах до перемоги над демократичними націями, а описав на знищення їхнього життєвого ладу".

Далше твердив він: "Тепер уже ясно, що військова сила комуністичної велика і дальше швидко зростає. Тому, якщо наша нація має вийти з життям, вона мусить негайно збільшити свої власні військові сили, як теж і сили своїх союзників". Рей Кромлі, один з найкращих поінформованих вашингтонських кореспондентів, приходить до висновку, що це є тільки початок нових плянів Трумана для військової оборони. На підставі розмови з одним з приближених президента Кромлі твердить, що пляни Трумана є закріплені на створення поліції для втримання миру в цілому світі та для здержання Росії перед її завоюваннями. Якщо Конгрес ухвалить всі домагання президента, тоді прийде обмеження приватного й прилюдного життя на більшій розміри, ніж це було колись у минулому. Прийдуть податки до висоти 25 відсотків усього доходу, може прийде пайкування, придуть нестачі — а все те триватиме цілими роками. Водночас населення муситиме бути готовим на довготривалу війну.

Усі ці зарядження пороблено тому, що през. Труман і його дорадники є переконані, що Росія буде робити нові напади, подібні до нападу на Корею. Але ж може прийти на Югославію, в Німеччину, в Грецію, в Ірані, в Індокіна-а може й там, де ми не знаємо. Отже тому Америка мусить переконати мобілізацію безупинну і то на довгу мету. Один прибічник Трумана сказав теж, що це є початок "сторічної війни". Це треба розуміти не справжньої стріляної війни, тільки боротьби проти світового комунізму, з необхідною потребою виконувати поліційну контролю проти комуністів по цілому світі.

Таке думання президента й його дорадників може бути влучне, або помилкове, однак в ньому важливе те, що воно відбиває теперішню настроєві вашингтонського уряду, отже відповідно до цього буде йти теж і політика. Уряд не передбачує тотальної війни з Росією під теперішню пору. Однак він надіється війни на окраїнах Росії, яка

буде раз більша, раз менша, а з цього можна заключати, що вона буде тривати до кінця життя теперішнього покоління. Республіканці називають такий стан "Миром Трумана" ("Пакс Трумана") на зразок римського миру "Пакс Романа", накинутого старинному світові, або на зразок британського миру, який тривав ціле 19 сторіччя.

Як має виглядати в подорожній Мир Трумана, це не відомо, бо не було часу їх випробувати. Однак, що в президента й його прибічників запанувало велике завзяття проти комуністичних агресорів, про це нема двох думок. Тому, що през. Труман є при владі, він теж буде пробувати зреалізувати свої замисли, зрештою він переводив їх і досі з повною послідовністю. Від здійснення таких плянів залежить "пережиття" Америки, а з нею і доля теперішньої цивілізації.

Іван Кедрин

Чи 3-тя світова війна знову нас заскочить?

Чому це так діється, що кожне порівняння наших сучасних вартостей з минулими — виходить у некористь сучасного? Скажете: адже ми зробили велетенські поступки, адже в нас на стільки — то разів зросли кадри інтелігенції, ми позбулися наддиринської хуторянщини і галицької паравіальщини, ми маємо кадри людей із знанням усіх західних мов і т. д. і т. д. Це правда, але де у нас є колишні Євген Олесьницький, Кость Левицький, Євген Левицький, де в нас є колишній політичний імператив єднатися в хвилині небезпеки для нації? Король візьмемо навіть 30-ті роки цього сторіччя, то чи ми не відчуваємо завжди ще прогалини, якою є втрата перед 10-ти роками таких громадян, як Дмитро Левицький, Остап Луцький, Володимир Кузьмич, Володимир Старосольський, ба навіть Осип Назарук і Дмитро Пайбі, люди з великим громадським вичуттям? Хто цю прогалину виповнив? А діла не творяться автоматично, їх творять люди, і коли тих людей нема, коли добрі відходять, а гірші не всилі їх на їхніх стійках заступити, то є зле.

В українському світі діється зле. Наше молоде покоління — наддиринське ще більше, як галицьке — звикло хелпувати собі з тієї "австрійської школи", із котрої вийшли наші батьки. Але та погорджувана австрійська школа впоїла була тогочасною поколінням глибоке почуття

правовості, глибоке почуття зв'язку з минулим і глибоке почуття національного солідаризму. Міжпартійна боротьба велася і тоді. І тоді були дії, які ласі на популярність, і тоді тут і там процвітали демагогія, хоч ведена під іншими гаслами і на іншій площині. Проте не було такого переломного історичного часу, щоб тоді усі партії, які вийшли були з одної народовецької течії другої половини минулого століття і потім зрізнялися, — не єдналися у понадпартійному представництві. Коли вибухла перша світова війна, то всі галицькі й буковинські політичні партії разом із емігрантсько-наддиринським Союзом Визволення України створили у 1914 році Загальну Українську Раду, яка була авторитетним чинником для керівництва українською політикою, до часу, поки вибухла в Росії й на Україні революція у 1917 році. І в грізному часі найбільшого польського натиску повстав у Львові Координаційний Комітет, як рід Міжпартійної Ради, для розв'язування найпекучіших загально-національних проблем та відсування в тінь дрібних міжпартійних спорів.

Друга світова війна заскочила українців цілковито недрігтованими. Тому не устійно тактики, чи й хто має вийдти в Західну Європу відразу з початком війни, пробиваючись туди через Ромулю, хто й чого повинен залишитися, яку застосувати

РОЗЧАРОВАНІ КОМУНІСТИ

В кінці червня цього року відбувся в Берліні "Конгрес Культури". Найвизначніші діячі культурного життя цілого вільного світу зібралися, щоб показати всім рішучість культурних представників демократичних країн боротися проти тоталітарного рабства, що його несе комуністична Москва. В Серед визначних учасників з'їзду були також бувші комуністи, що не знаючи комунізму пристали були до комуністичної партії своїх країн. Зрозумівши однак з власного досвіду справжній зміст большевицької диктатури, вони стали найстрашнішими критиками комуністичної рабовласницької держави. На конгресі стверджено, що комунізм, який перед Другою Світовою Війною був "модерним" серед інтелігенції різних країн, вже втратив свою силу впливу. Тільки продажні або тупі інтелігенти підтримують комуністичний рух у вільних країнах.

Між визначними учасниками конгресу були також Ігнацій Сіломе і Артур Кестлер, люди, що належать до тих "розчарованих". Їхній досвід показує, як комуністи притягають до себе людей з радів

інтелігенції і як вони розчаровуються. Недавно вийшла в Америці книжка "Бог, що не справив надії", під редакцією посла англійського парламенту Кросмена. Книжка ставить собі за завдання висвітлити причини, чому люди приставали до комуністичної партії і чому вони її покидали. В книжці зібрано шість оповідацьких визначних авторів про себе на цю тему. Між ними є і обидва згадані автори.

Артур Кестлер походить з заможної родини з Вудпешту. Війна знищила добробут його батьків, і він в бідних умовах виростав у Відні. Пізніше він став прапором в пресі і на решті попав у центр одного пресового концерну у Берліні. Тут він під впливом різних міркувань, в яких грала роль боротьба за соціальну справедливість, безрадість соціалдемократів перед фашистською загрозою і надія, що СССР буде боротися проти фашистів, рішив записатися до німецької комуністичної партії. Його здивувало, що йому з огляду на його посаду, яка йому давала доступ до довірливих інформацій, не дозволено при-

(Докінчення на стор. 3-ій).

тактику за німецьких часів. Усе це приходило на думку "автоматично", в останній хвилині, імпровізовано, на відповідальність одиниць, а не зорганізованих гуртів. Тому за час другої світової війни ми знали стільки моральних і фізичних втрат, що їх можна було оминити при попередньому обміркуванні різних можливостей і прийнятті певних обов'язуючих постанов, і тому баланс української політики за час другої світової війни є таким для нас прикрий, який страшенно негативний.

Сьогодні сліпі бачать і глухі чують, що світ крокує стомиленіми кроками до 3-тій світової війни. Коли сам напад півинічно - корейських комуністів на південну Корею був свого роду "шоком" для Заходу, зокрема для Америки, відповідальності за порядок у тій частині Далекого Сходу, то ще більшим "шоком" були перші невдачі на Кореї. І може не зле сталося, що треба було аж такого потрясіння, щоб американський світ прокинувся з небезпечного просоння. Але український політичний світ знаходиться далі в просянці, наші доволі нічого не діялося. Єдиний на звершений доказ і символ політичної консолідації українських емігрантів — Українська Національна Рада — є далі предметом атак і доволі тієї розхристаної мишедраквіки на-

збиралось вже стільки упережене, зайості й "принципової" неуступчивості, що приходить дивом дивуватись, де подівся людський "коммон сенс". Але в обличчя саме до теперішньої ситуації це вже не брак здорового глузду, а просто затрата інстинкту самозбереження: кожний день, що продовжує ці несправні спори, наближує всю українську політичну проблему до неминучої катастрофи.

Невже українські керівні політичні діячі в Європі — всі, без урахування партійної приналежності — не бачать і не усвідомлюють собі, куди котяться події? Невже вони не бачать, що імперативом "бути чи не бути" є тепер створити одно по змозі найважливіше національно-політичне представництво, яке негайно наважало б, а існуючими політичними репрезентаціями українців у різних закордонних країнах та надолужило втрачений час, у котрому не створено спільного фронту поневолених Советами Народів? Невже ми маємо тепер час на довготривалі "кризи" зі сварками за особи та їх партійну приналежність? Чи ми маємо дійсно у половині 20-го сторіччя давати всьому світові компротуючі нас докази, що "рутені non maturi sunt ad regendum" (українці "нездобрі правити"), як 25 літ тому писав про нас один римський духовник, інспірований відповідно польськими колами?!

Коли так піде далі, то 3-тя світова війна знову заскочить нас "непідготованими". І знову будемо тільки перекотилося на історичному гриці, здібними викрикувати найгучніші патріотичні фрази, співавши в церквах "в єдності сила народу" та погрожувати, що "згинуть наші вороженьки, як роса на сонці..."

Того, що я маю, і так на довго не стане. І я вмиру, оскільки вже інших засобів не буду мати. Мама своє віджила, а я ще молодий!...

Так вирішивши, я продав три хліби, купив квиток на Доубас і поїхав. На Доубасі мені дійсно пощастило досить скоро дістати роботу і харчеві картки.

Від голодової смерті я врятувався, пережив з бідною останні місяці року, і в осені вернувся на науку. Через два роки я закінчив інститут, дістав працю і вже жив досить добре. Але додому ніколи не написав: боюся дізнатися кінець тої сумної історії...

Ольга Мак.

Авторські права застережені!

"ЄЖОВЩИНА"

(Уривок з автобіографічних матеріалів).

49)

Четвертого дня я забрав до якогось лісу і там побачив людей, що розривали кінської групу. З ризиком для життя я кинувся до них, вдер комусь з рук облизний закривавлений кусник падали і побіг додому. Почував себе страшним багатцем!

— Тепер матері не дам нічого! — думав злісно. — Не хотіла дати хреста — хай здохне!

Але коли падала вже трохи обварилася, мені стало жалі матері, і я, відрізавши найкращий кусник великодушно простягнув їй. Старенька накинулася на нього, дерла безсильними пальцями, смоктала, гримала рештки своїх зубів, і в очах її світилась тваринна радість.

Коли вже все було з'їдено, обглодана кожна кістка, навіть випита вся бора, густа юшка, я знову звернувся до матері. Від приємного повного шлунку почував у собі прилив ніжності і доброти, а тому був переконаний, що на цей раз мати, охоплена тим самим почуттям, не відмовить.

— Тепер, мамуно, давайте хреста!

Але стара, немов осатаніла, вцепилася рукою за хрест і забубоніла:

— Ага! То це того ти такий добренький став? Хрестика ти хочеш? Останнє у матері видирати?! Ти розбійнику! Ти смоктала, гримала рештки своїх хреста!..

В очах мені потемніло від

страшної люті. Почував себе ображеним у своїх найкращих почуваннях, висміяним, скривдженим!

— То я вас годую, одриваючи собі від рота, а ви так?! То здохайте тепер! Більше від мене не дістанете нічого!

— І здохну! І здохну! А хреста ти не дам! — злісно говорила мати. — А може ти скоріше здохнеш, а тоді сама його проміняй і буду їсти!..

О-о! Як я ненавидів її в ту хвилину! Як я бажав їй смерті! Здається, задусив би власними руками ту жінку, що так підло використала мою великодушність, з'їла такий великий кусок м'яса, а тепер відпачувала мені чорною невідякою!

І я постановив собі твердо на слідуючий раз витримати характер і так не дати нічого!

Та другого дня я знайшов знову здохлу коняку і знову приніс додому спорий кусень м'яса. Зваривши його з якимись корінцями і травою, я не міг їсти його сам, коли на мене з печі дивилися жадібні голодні очі матері. І знову я

дав їй їсти. Давав, у душі проклинаючи свою слабкість, що годую свого ворога, що не можу витримати постанови! А мати дивилася на мене злобно і недовірко, не випускаючи цілий час хреста. Вона була напівзбожеволіла, проклинала мене, називаючи душогубом і злodem і все вимагала їсти.

— Я тебе годувала маленького, догадала, бодай був би не дочекався! А ти мене тепер їдеш? За здохлятину і бур'яни хреста золотого хочеш дістати? От не дам! На злість тобі не дам! Чужому відам, а тобі — ні!

Йшли знову дні, і їсти вже не було чого. Я чекав смерті матері, як свого спасіння. "Тоді, — думав я собі, — візьму той хрест, продав його, виміняю хліба і поїду шукати праці".

Але мати не вмирала, а якось чудом трималася життя. Слабала, чорніла, ніби мого припала, і була така страшна, що на неї не можна було дивитися. А все таки живила!

Кожного дня, встаючи з твердої постелі, я ліз на під до матері, подивити, чи не вмерла. І кожного разу, почувши мене, вона з переляком і ненавистю зиркала на мене своїми страшними очима і тісно затискала на грудях кулак. Я в розчаруванні зітхав, злавив з печі і йшов у безплідні розшуки. Живийся тепер самими бруньками з дерев і травою, а мати взагалі не їла нічого і тільки пила воду.

Одного разу, повернувшись увечері і заглянувши на піч, я побачив, що мати вже непри- томна.

— Цієї ночі вмере! — подумав я радісно і ліг спати.

Але й на другий день мати ще жила! Тоді, роззлосившись, я вхопив ножа і, намагаючись під брудною сорочкою хреста, відрізав його. Мати в тій хвилині опритомніла і дино закричала:

— Віддай! Віддай назад!!!

Я скочив на землю і прожогом кинувся з хати. Серце мені товклося, мало не тріслося. Я тримав за двері, боючись, що мати зараз вискочить за мною і відбере те, що я три-

мав у руці — моє спасіння! Дійсно, в хаті почувся глухий стук: це мати впадала з печі!

Поквапливо заложивши двері на скобель і заткнувши їх для безпечності паличкою, я кинувся бігти і не оглядався довший час. Нарешті сили відмовилися. Мені служили, і я мусів сісти. Відпочивши трохи я пішов далі.

— До вечора буду в місті.

Продам хрест, возьму хліба і вернусь додому... Мати, коли побачить хліб перестане гніватися на мене, — розважав себе, виправдовуючись перед власною совістю...

Та, ослаблений голодом і тяжкою дорогою, до міста я добився лише на другий день після обіду. Промінявши хрест в "Торгсині" і обчисливши свої "здобутки", я змінив своє рішення. Щоб купити квиток на залізницю, мені треба було продати більшу половину хліба, а решту треба було взяти в дорогу.

— Не можу вертатися! — вирішив остаточно. — Мати, мабуть уже вмерла, а як не вмерла, то все одно скоро вмере, бо

Ор. Червоноградський

ЧИ НЕ НАЙВИЩИЙ ЧАС?

2) Сили червоної армії можна одяк закласти в самих початках, коли західні альянти займуть інше становище, як Гітлер, відносно народів повеленої Росії та навіть тих, які входили в склад СРСР перед 1. 9. 1939. р., а в тім часі і України. Далі дуже важливо у мовино, яка може здеморалізувати червону армію та спричинити до її розгромлення, це поява на фронті по стороні західні альянти національних армій, чи тільки Леґіони, тих народів, які хочуть вивратися з російської армії, а в першу чергу Української Армії. Деякі частини цих армій можна скинути також, при сприятливих умовах, для підкріплення УПА та інших Сил Спротиву в записі проти них. Поява на фронті таких частин більш спричинить до розгромлення червоної армії, як вся модерна зброя до атомової і водневострої включно, бо проміжну перемогу буде і тепер рідкість сухопутної армії.

Росія появи цих саме Леґіонів, на випадок війни, найбільше боялася. Тому ялтанським та може і іншими договорами вона вимагала, щоб їх повернути собі горами, які опиняться на теренах занятих альянтами, а це під видом колаборантів, дезертирів тощо. Наслідком цього, мільйони людей в головному українців, з яких можна було потім зорганізувати велику армію проти червоної. Вона їх всіх безпосередньо злізнула. Це дуже відбивається на розгріті майбутніх подій. Скільки трагедій, скільки сліз а навіть крові було пролито при цьому, то тільки один Бог знає. Ці акти насильства лягають нерестом пламової поєди на совісті тих, які їх зачинили. Вони спалили і так односторонньо, які перед тим проливали свою кров в обороні свободи та цілі людщини. При переданні дезертирів, перший раз в історії, було найбрутальнішим способом — топтання міжнародне право! — Москва у великій мірі свою ціль досягла. А вона була добре свідомою того, що поява Леґіону УСР в першій світовій війні, багато спричинилося до розвалу червоної російської армії, в рядях якої борючись дуже великий відсоток українців. Перші українці воляки петербургського гарнізону підняли повстання. Поява невеличких українських частин на противі російського фронту в часі II-ї світової війни спричинилися більше до заломання червоної армії, як новітня німецька зброя та булавнича тактика. Понад 4 мільйони українців перейшли було тоді на сторону противника. Як би той противник зумів був це відповідно використати, то без огляду на те, який кінець мала б війна, — Росія перестала б була загрожувати, як імперія світові, а може і перестала б існувати, — навіть в рамках московського князівства.

Можливо, що корейський конфлікт набере тільки місцевого характеру, та тут будуть два табори — випробувати нову зброю, при новій техніці ведення модерної війни, подібно, як колись в Іспанії і ще не дійде до Третьої Світової Війни. — Всітаки вже найвищий час є подумати тепер над творенням протиросійських національних армій, щоб потім не було запізно, коли до тепер не зроблено спроб в тому напрямі.

Також українські компетентні чинники, які несуть тепер відповідальність за долю нашого народу, повинні також не дати заскочити грядучими подіями та бути до них неготовими, бо це був би непростий злочин перед Нацією і історією. Під тим оглядом повинні перестати всякі міжпартійні тертя та бути повною одинзгідністю. Важне є, щоб у відповідний час ми мали по цим боці свою Збройну Силу. Треба усвідомити собі, що без їх підкріплення, ані УПА не зможе виконати повної того завдання, яке поставила собі в ціль. Наші сусіди відповідно

„О. Білорусь, моя шипшино!“

(Докінчення)
(До інвентурації вистави концерту-варієте „Естрада“ під мистецтвом керівництвом композитора Миколи Куліковича, Нью-Йорк, дні 13. 7. 1950.)

„О, грай же, грай, щоб струни голубили! І заслинали як я в полоні! Загину з піснями, в борні безсінній! Та не скінчи розпаченої скроні.“

(Владимир Дубовик, із „Кредо“, переклад із білоруського Яра Ставучича.)

Ці слова В. Дубовика — білоруського поета, представника національно-думачого білоруської літератури 20-тих років, можна цілком вільно і справедливо віднести до одного з емігрантів білоруського композитора Миколи Куліковича і його „дитини“ — однокласника по межам Білорусі театру „Естрада“. Нам не вперше приходить зустрічати з цим мистецтвом колективом. Ще в Європі, на окцидентальній „Естраді“ робили поїздки і по українських таборах, де не мало жило білорусів. І хоч ми не знаємо точно всіх фактів, які супроводили цю еміграцію, але знаємо життєві проблеми українського театру на еміграції, легко можемо собі уявити творчі змагання білоруського вільного театру. Крім того, мусимо не забувати, що білорусів є не надто багато на еміграції і тому значення великої, безперервної творчої праці театру „Естрада“ для білоруської культури, побільшується в кілька разів. І не дивно, що праця цього театру знайшла не тільки безприкладне зрозуміння з боку білоруської еміграції, і в дуже великій мірі в нас українців, виявом чого було шире і найкраще прийняття (комплект самі собі!) під час перебування „Естради“ на наших таборах. Ще одним доказом цієї дружби, що ор-

ганічно впливає на інтереси білоруського і українського народів, є концерт-варієте в Нью-Йорку, де половину публіки становили українці, які із правдивим і невимушеним захопленням приймали творчість носіїв білоруської національної культури. Малою писати рецензію, ми вважали за відповідне зробити такий вступ. Він повинен викликати більше зацікавлення театром „Естрада“ із боку українських глядачів та мистецьких кіл.

Перша вистава концерту-варієте білоруського театру „Естрада“ в приміщенні аудиторії церкви Св. Володимира на 14-й вулиці почалася коротким вступним словом в англійській мові представника Союзу Білорусів в Америці, з яким було зорганізовано цей концерт. Він коротко сказав про дотеперішню працю театру, її значення для білоруської культури, а вкінці побажав театрові успіхів на новій землі.

Першою точкою програми було „Білоруське привітання“ виконане цілим колективом театру. Вже зараз після цієї точки та після виступу анонсера — І. Жилинської можна було сконстатувати вмілість театру, нав'язати зв'язок із глядачем, що з кожної точкою збільшувалася. Ця вмілість полягала в надзвичайно вдалому укладі програми концерту та насамперед у змісті та виконанні. Ми мали нагоду ствердити, що найбільше мистецтво — в мистецтві простоти! Звичайно, ми пам'ятаємо, що це був концерт-варієте і ставлення саме такого твердження до всього концерту з трішки різниково, бо не вся програма мала до діла із духовним мистецтвом. Але всетаки це твердження відноситься до більшості точок програми, що в сумі становлять загальний образ концерту.

Білоруський народний танок „Лявоїна“, у виконанні жіночої танкової групи, яка своїм складом виявляє не рівномір-

РОЗЧАРОВАНИ КОМУНІСТИ

(Докінчення зі стор. 2-го).

людно бути комуністом. Він мусів давати всі інформації, що попадали до нього, партійним чинникам. Тільки як його відкрито через власну необережність і усунуто з роботи, він дістав дозвіл бути явним комуністом, але одночасно керівника партії перестала ним цікавитися. Він вже давніше мріяв поїхати в СРСР, щоб стати там трактористом і працювати для п'ятилітки. Раніше його через його важку діяльність не пускали. Тепер він міг їхати. Кестлер поїхав. Його приймали скрізь, як відомого письменника, хоч мало хто про нього знав. Куповано в різних республіках його ще неписані твори до перекладу і видання в нечувано високих накладках. Коли він дивувався й казав, що такої сили книжков не можна продати, йому пояснювали, що це не капіталістична система. При кінці п'ятилітки люди згідно з планом читатимуть втрое більше книжок... І Кестлер вірив. Він вірив, бо чи не головна сила комунізму в брехні в тому, що на все він має готову відповідь. Коли при подорожі через Україну прибігали голодні жінки з дітьми на

нічого діяти, і не буде можна в близькій майбутності, то тоді не можна справді зацікавитися, а пробувати дещо, де є більше шансів на успіх. Я маю на думці Англію. Відомо, що і в першій світовій війні вона це найбільше була схильна піддаватися нашим домаганням, але тоді перемогла думка Франції, провідні мужі якої — своєю неумудрою політикою довели до II-ї світової війни, догору якої може бути третя. Правда, Англія вийшла з попередньої війни ослабленою. Це не значить однак, що в майбутній вона не відіграє поважної ролі. Коли далі буде підтримувати політику самозацікавлення народів і підтримувати домагання поневолених народів, то вона може знову зайняти це керівне становище в світі.

Уже маємо книжку, за якою так багато наших читачів питало, як у „Свободі“ появлялись статті М. Дурделла про комунізм. Цю книжку є

МАРА КОМУНІЗМУ

у якій автор, М. Дурделла поясняє, що таке комунізм, грунт, на якому він росте та подас способи боротьби проти нього.

Книжка дуже актуальна і надається до масового поширення. Ціна усього тільки 50 центів.

Замовляти: „СВОБОДА“ (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

Вакаційна Оселя у Стретфорді

„Шуміли сосни, шуміли автобус привіта!“
Шумів за ними
у Стретфорді ліс,
Як із Нью-Йорку, із сторін далеких
Пластуни моторних автобусів підвіз.
(Парафраза народної пісні).

Завдяки енергійним заходам Філадельфійського Відділу „Самопоміч“, а зокрема його суспільного референта Комісії Вакаційних Осель, та при видатній жертвенності й участі Катедральної парафії в особі о. Середовича, зачала діяти з днем 3. липня ц. р. Вакаційна Оселя у Стретфорді. Ріпальним моментом існування цієї оселі була згода преосв. Кип Константина відступити на її приміщення власні будинки Українського Католицького Кемпу. І з далекого Філадельфії приїхала в той же день українська дітвора окремим автобусом. Переважають діти скитальців, але є також 12 дітей старих укр. імigrantів. Відтак дістала це Ньюарк 8.

Сама оселя претгарно положена, серед густого мішаного лісу, який тягнеться мильми. Переважають шпилькові дерева. В найближчому сусідстві є невелике джерельце озере, до якого для купелі дітей. Оселя має два великі окремі будинки, так що окремо приміщені хлопці і дівчата. Будинки мають повне улаштування. Деякі трудності мала Управа з наладнанням дозову харчів, але тепер вже і ця справа розв'я-

ність у мистецьких спроможностях провідних виконавців, являє собою зразок народного танкового мистецтва. На нашу думку, група танцювальниць повинна була виступити без професійних сил — Віри Філіпової та Віри Саучанки. Український народний танок „Гопак“ у брильянтовому виконанні В. ФІЛІПОВОЇ, В. САУЧАНКИ та А. СОКАЛА не втратив нічого на своїй специфічності. А все ж таки В. Філіпова у своє виконанні вносить деякі елементи акробатики, що нічого спільного із українським народним танком не має. На спільному танку складалось виконання двох білоруських дуетів меццо-сопрано Н. ЧЕМИРИСАВА і альтом В. ВЕРЖБАЛОВИЧ. Виконання наскрізь культурне і факове. Це не диво, обидві співачки є членами білоруської опери в Європі. Можна б було побачити п-и Н. Чемирисовій не зловживати мімікою, що переходила в шарж стає невдалим гримасами. Розуміємо намагання співачки в гої спосіб допомогти нав'язати живий контакт із глядачем. Але це вдалось не співачці, а без гримас. Циганський танок найшов у В. Філіповій чи не найкраще виконання. Наступною точкою була декламація патріотичного вірша „Царю зеба і землі“ білоруського національного поета Янки Купала, виконаної актрисою (вона ж анонсер) І. ЖИЛИНСЬКОЮ. Патос Я. Купала, за деякими членами виконавців, належно був переданий актрисою. Особливо сильно прозвучало закінчення, яке кінчиться словами: „Верни, нам Батьківщину, Боже!“ Останньою точкою першої частини концерту був виступ жіночого актеру, який із зирним настроєм та мистецьким уподобанням виконав низку білоруських народних пісень. На особливу увагу заслуговувало пісня (і її виконання) „О, Білорусь, моя шипшино!“

Другу частину концерту-варієте почала В. Філіпова виконанням акробатичного етюдів. В виконанні, а воно цілком логічно ґрунтується на спроможностях виконавчині, було настільки завершеним, що без сумніву ми можемо її пророкувати велику кар'єру на американських сценах. У її виконанні, крім великої фізичної авіації, і на дз'яв чинної плавності рухів помічався ще якийсь внутрішній супротив, що в загальному доводило її виступ до вершин акробатично-танкового мистецтва. Дякую вона здатна божественно! Далі співачка Н. Чемирисова виконала детальну арію та романс, між іншим арію Броніслав (мабути) фінальна сцена) із одностайної білоруської опери та прекрасне танго „Весна“ на слова і музику композитора МИКОЛИ КУЛІКОВИЧА. Серця публіки не менше були завойовані народним комічним тан-

зана завдяки місцевому фермерові п. С. Мамротові, який являється дієсним хоч не офіційним опікуном Оселі. Це старий, поважний лежко, який прожив уже тут 40 років, та його гаряче українське серце радіє і з кожного прояву нашого національного життя та має стільки зрозуміння для існування дітвора вакаційної оселі.

Оселя зорганізована на взір пластових таборів — однаке значно легшим режимом дня — подумана радше як відпочинкова. Найбільше уваги, поза достатнім харчуванням, присвячується виховній діяльності, яку провадить опікун Оселі відомий педагог проф. Володимир Радзкевич і п. Неоніла Кравців. Керівником Оселі є п. Іванна Рожанковська, лікарем п. д-р. Марія Козарська а інтендантом Цецилія Гардська. 6. липня розтаборились біля Оселі пластуни з Нью-Йорку і назвали свій табір „Підгір'я“.

Духовний провід обійняв спершу о. декан Водеха — новий імigrant, а в останніх днів о. Осип Шарий, молодий священник-американець, що володіє прекрасною українською мовою і виручас керівництвом Оселі з багатьох клопотів.

Оселя подумана на цілий вакаційний час. Тривати має до 1. вересня. Оплата невисока, всього \$40 місячно. В це враховано повне харчування 4-разово, а радше 5, бо свіже гірське повітря так загострює дітвора апетити, що після нормального вечері перед сном о-

ком у виконанні В. Філіпової та її талановитого подруги по фаху В. Саучанки. Інтригуючий танок „Бойка ескімоса“ доказав це раз всесторонності театру „Естрада“. Його виконали: В. Філіпова та А. Сокала. Надзвичайно майстерно, із тонким відчуттям специфічності були відіграні співачкою В. Вержбаловіч білоруські фольклорні пісні. Аккомпаніовано на акордеоні М. Кулікович. В його руках вважали спочивав майстерний музичний провід. На домагання публіки співачка мусила повторити партитуру пісні „Замуж їти треба знати“.

На закінчення програми другої частини жіноча танкова група виконала білоруський народний танок „Вульба“. Після цього цілий ансамбль попросив гостей спеціальним привітанням. Довго це після кінця лунали одушевлені оплески. Білоруське жіноцтво піднесло керівникові букет квітів, що зараз такі обійшов цілий ансамбль. Надзвичайний успіх (впершу чергу моральний, бо про матеріальний успіх не можемо говорити оскільки зарплата була мала хоч і виповнена публікою) концерту в першій мірі треба задовольнити незломному носієві білоруської культури — композиторові МИКОЛИ КУЛІКОВИЧЕВИ, як теж і всім іншим виконавцям. Адміністративний виступ п. М. ДАРАШЕВІЧА.

Більшою білоруському театрові „Естрада“ бажасмо великих успіхів на новій офіційній землі та вкортці занести плоди своєї мовольної праці на вільну Білорусь!

Яр Стецева

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Пожертви, надіслані на цю ціль, як то: добровільну допомогу до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголосованим в цій рубриці.

Листа: ч. 14.

Відіслано	Сума
Harry Wlas	\$ 2.00
D. Lucik	2.00
Mychajlo Zajac	1.00
189 Pelashenko Zachar	1.00
194 Vassijko George	1.00
238 Theodor Babij	1.00
320 Theodor Zacharyuk	2.00
412 Kulpaka Iwan	1.00

держують діти ще хліб і молоко. В претгарній гармонії зживаються тут діти старих і нових імigrantів. На щоденних плянових гуртках вивчають в легкій формі українознавство а тут уроджені американці ще окремо українську мову.

Околиця претгарна нагадує зовсім пасажі Мінкуличина, Яремча а навіть Буркута, тільки сирени авт та їх часта поява на шосі пригадує, що ми в модерно-змішаній Америці. Тут можна дісно відпочити не тільки дітям, але і старшим, головою після важкої та виснажливої фізичної праці, та набрати сил до дальшого її продовження. Жаль тільки, що така невелика розмірно кількість дітей (45), скористалася з цієї благодаті. Але це не запізно, бо ще місяць-середень перед нами. То ж ще можна направити заповідати нашим дітям кряду та вислати їх на Дітвора Вакаційну Оселю у Стретфорді.

РУСІФІКАЦІЯ КРАЇН ЗА ЗАЛИШОМ ЗАСЛОНОЮ

БРЮССЕЛЬ (П. Б.) Мадярський комуністичний уряд іменував 8 місяців професорам будапештського університету й обидви ними катедри: російської мови, російської історії й літератури, політичної економії, педагогії та марксистсько-ленінізму.

В Польщі дошпирюється тепер акція купелі російської мови — в школах, фабриках і т. д. у цілому краю. Встановлено, що це акція наведена Москва. Засеєдено також спеціальні, вищі курси російської мови. Туди приймаються люди, що вже знають цю мову і яких вважається певними у відношенні до комуністичного режиму. В програмі цих курсів крім російської мови передбачено советську літературу, географію й історію СРСР та лєнінізм-сталінізм. З програми видно ясно, чим у дійсності будуть ці нові вчителі російської мови.

Курсанти одержують прекрасні приміщення, харчування й одяг, а крім цього стипендії \$ — 15,000 за рік.

ТІЛЬКИ 15 ЛІКАРІВ ЗГОЛОСИЛОСЯ ДО ВОЄННИХ СЛУЖБИ.

Вашингтон. — На 3,000 листів, висланих до резервних лейтенантів і капітанів у Медичним Корпусі тільки 15 зголосилося до активної служби. Армія потребує тепер 354 лікарів, однаке вимоги будуть рости відповідно до загальнення мобілізації. Докищо не буде наказу до обов'язкового рекрутування лікарів.

УВАГА! УКРАЇНЦІ СТЕПІТ НЮ ДЖЕРЗІ, НЮ ЙОРК, ПЕНСІЛВАНІЯ І ІН.

УКРАЇНСКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ СВ. ВОЗНЕСІННЯ ГОСП. В ПАСЕБІ, Н. ДЖ.

: влаштує :

ЮВІЛЕЙ 25-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ЦЕРКВИ В НЕДІЛЮ, 1. ЖОВТНЯ 1950 Р.

(SUNDAY, OCTOBER 1, 1950)

Не прощайте свято, що має велике історично-традиційне значення в житті українців м. Пасебї, розпочатим Св. Архидієконом Св. Свободи Волею о. г. 11. рано. — По відправі Св. Божого БУДІВНИНИ СВЯТОЦІННИЙ ОБІД на якому говоритимуть духовні особи У. А. П. Церква.

СВЯТО ЗАПІНЧИТИ ВЕСЕЛОЮ ЗАБАВОЮ З ТАЦІЯМИ. Уряд парафії запрошує Вас до численної участі у відсвяткуванні цього свята, а українці Пасебї, Н. Дж., шире вітатимуть Вас в себе.

Парафіяльний уряд.

"UKRAINE AND ITS PEOPLE"

An English handbook with maps, statistical tables and diagrams

— edited by —

I. MIRCHUK

This is a collaborative work and the book might be termed a Ukrainian encyclopaedia in miniature.

Price \$3.00.

Order from:

SVOBODA BOOK STORE

P. O. Box 346,

Jersey City 3, N. J.

ПРАЦЯ ДЛЯ ЖІНОК І МУЖЧИН WANT ADS

Операторок, досв. одно. цілодні маш. Шиття різних частин. Сталя праця. — G&G SPORTWEAR, 683 Broadway, N. Y.

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

— зладив —
ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕНКО
Це підручник для серед-
ніх шкіл і для само-
освіти.

— Ціна \$2.00 —
Замовляйте у:
"СВОБОДА"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

ЗАПРОШЕННЯ НА ВАКАЦІЇ!

Walter Robak's Farm
R. F. D. 1
COSECTON, N. Y.
Phone:
White Lake 290R1

НА УРОДИНИ ІМ'ЯНИН ВІНЧАННЯ

і всякі інші нагоди та
НЕСПОДІВАНКИ
ТІЛЬКИ

ЦЕ НАПРАЦІЛИ і пайцніший дарунок

Книга має: 1000 сторінок
друку, 600 ілюстрацій, добрий папір, прекрасна обкла-
динка зі золотими витисками.

Ціна \$12.00
Продають всі українські
книгарні і аншлас
I. TUKTOR, Publisher
P. O. Box 3597 Sta. B.
Winnipeg, Man., Canada.

УВАГА! УВАГА! БІБЛІОТЕКА ЗА \$3.90!

- 1) Улас Самчук: ОСТ, Том I, "Морозів Хутір", роман у 3-ох частинах, 584 ст. друку, ціна \$2.00.
- 2) Домонтович: БЕЗ ГРУНТУ, повість з підсовєтського життя, 217 ст. друку, ціна \$1.10.
- 3) Б. Лепкий: КРУТІК, повість з козацьких часів, 173 стор. друку, ціна \$0.80.

Всі три книжки високоми-
стетичні оформлені і дають
знамените насвітлення трьох
різних епох українського
життя. Маючи ці три книж-
ки, маєте вже маленьку ук-
раїнську бібліотеку!

Окрім того постачаємо для
охочих вивчати англійську
мову такі підручники:
1) Захарків: УКРАЇНСЬКО-
АНГЛІЙСЬКИЙ словник на
5000 слів, ціна \$0.75.
2) Захарків: АНГЛІО-УКРА-
ЇНСЬКИЙ словник на 10 тис.
слів, ціна \$1.50.
3) Фесенко: ПЕРШІ КРОКИ,
загально-визначний підруч-
ник для вивчення англій-
ської мови, 30 лекцій у тексті,
ціна \$1.00.

Замовлення виконуємо пі-
сля оплати належності. За
порто дочисляємо 10% ціни.
Замовлення слати:
MYCHAJLO BORECKYJ
Publisher
P. O. Box 414, Cooper Sta.,
New York 3, N. Y. USA

ТОРЖЕСТВЕННІ ДНІ УКРАЇНЦІВ В ТОРОНТІ

Від 16. до 18. червня 1950 відбулися торжественні дні української спільноти в Торонті, коло відбулося посвячення і відкриття найбільшого Українського Національного Дому не лише в Канаді, але на ціл-
нім американському континенті. Цей дім здвинуло Українське Національне Об'єднання при щедрій жертвенності всего українського громадянства і він містить в собі найбільшу спортову залу в Торонті з модерними купальнями і гардеробами та бальконами і кухнею. Середину вивіняють три простори і світлі класи Рідної Школи, бібліотека і клубовня та три приміщення на канцелярії. Верх. III. поверх має Авдіторію — концертну залу з бальконом на 1000 місць, гардеробами і кухнею.

Цей, солідно збудований дім, вартості на півмільйона доларів, був в тих днях переданий до вжитку українського громадянства і має стати центром українського культурно-національного життя Торонту і східної Канади.

Перед посвяченням, яке до-
вершив у послуженні 3 свя-
щенників Кир Ізидор, Екзарх
східної Канади, відбулася збір-
ка українських військовиків,
в якій взяло участь членство
Канадсько-Українського Ле-
гіону під проводом свого пре-
зидента сот. Степана Павлю-
ка, Української Стрілецької
Громади під проводом свого
команданта Степана Терещука
і Братства Карпатських Січ-
овиків під проводом заступника
голови Братства полк. Степа-
на Микитина.

Ці торжественні дні, які від-
крив голова Святокового Комі-
тету д-р Степан Росоха, роз-
почалися в п'ятницю, 16. чер-
вня 1950 р. По закінченні цер-
емоній, відбулося гостинне
прийняття (бенкет), яке відкри-
ла голова Організації Жінок
Канади Ольга Заяць. По виго-
лошенні в не окпатріотичної
промови Кир Ізидора, скла-
дали привітні дари представни-
ки Українських Церков, Комі-
тету Українців Канади і Укра-
їнських Громадських Органі-
зацій. Всі підкреслювали по-
требу єдності і співпраці та
висловлювали надію і віру, що
Український Національний
Дім у Торонті дійсно стане-
тим огнищем і центром ук-
раїнського культурно-наці-
онального життя. На заклик се-
кретарки ПЕУНО Стефанії
Савчук громадяни зложили
понад 4 тисячі пожертв. Цей
бенкет, в якому взяла участь
також сеньорка українського
жінотства сенаторка Олена Ки-
сільська, затягнувся далеко
поза північ.

Наступного дня, в суботу 17.
червня, відбулося відкриття
Української Організації Жінок
Канади. На відкритті були
заступник проф. Т. К. Павличенко.
Заставку, що мала три головні
відділи: Українське народне
мистецтво, Українська преса
і Українська філателія, віді-
дали тисячі громадянства, я-
кі мали змогу оглянути бан-
коти Української Держави і
однострої українських армій.

Вечором відбулася святочна
Академія, яка в дійсності пе-
ремінилася в культурну мап-
фестацию. В ній взяли участь:
Василь Авраменко, оперний
співак д-р. Василь Тисяк, що
щойно прибув з Парижа, ба-
ритоновий співа Петро Боян-
Болехівський, відомий декла-
матор д-р. Генік Березовський,
хор і струнна оркестра
під проводом учительки музи-
ки і співу Марусі Яворської,
Олена Гердан-Заклинська зі
своєю мистецькою танковою
групою, танкова група Моло-
дих Українських Націоналі-
стів (МУН) під проводом Дарі
Мринглюд і Семена Джугана,
деклямувала ще Надія Малан-
чук, а на пісні грали Стела
Шисляр і Стефанія Жовнір.
Змістовне вступне слово виго-
ловив д-р. С. Росоха. Цього ве-
чера так само зложено понад
три тисячі доларів тими же
громадянами, що не мали змоги
так зробити в п'ятницю.

В неділю, 18. червня, о 2-ій
годині відбулося відкриття у-
рядовими чиновниками і пре-
ставниками міста Торонто.
Цей акт попередило вступне
слово голови Філі Володимир-
а Нестровського. В гостиннім
прийнятті, яким яким проводив
д-р. Іван Василеко, взяли уч-
асть: заступник голови КЕ
УНО мр. Василь Гультай, сен-
атор Робак, полк. Дрю, 9 до-
мініяльних послів, представни-
ки канадського уряду, міні-
стри і староста міста Ошави
Михайло Старчевський. Зложено
дальше понад три тисячі до-
ларів пожертв. Промовляли:
Ж. Дрю, сен. Робак, посол І.

Вечором відбулася святочна
Академія, яка в дійсності пе-
ремінилася в культурну мап-
фестацию. В ній взяли участь:
Василь Авраменко, оперний
співак д-р. Василь Тисяк, що
щойно прибув з Парижа, ба-
ритоновий співа Петро Боян-
Болехівський, відомий декла-
матор д-р. Генік Березовський,
хор і струнна оркестра
під проводом учительки музи-
ки і співу Марусі Яворської,
Олена Гердан-Заклинська зі
своєю мистецькою танковою
групою, танкова група Моло-
дих Українських Націоналі-
стів (МУН) під проводом Дарі
Мринглюд і Семена Джугана,
деклямувала ще Надія Малан-
чук, а на пісні грали Стела
Шисляр і Стефанія Жовнір.
Змістовне вступне слово виго-
ловив д-р. С. Росоха. Цього ве-
чера так само зложено понад
три тисячі доларів тими же
громадянами, що не мали змоги
так зробити в п'ятницю.

В неділю, 18. червня, о 2-ій
годині відбулося відкриття у-
рядовими чиновниками і пре-
ставниками міста Торонто.
Цей акт попередило вступне
слово голови Філі Володимир-
а Нестровського. В гостиннім
прийнятті, яким яким проводив
д-р. Іван Василеко, взяли уч-
асть: заступник голови КЕ
УНО мр. Василь Гультай, сен-
атор Робак, полк. Дрю, 9 до-
мініяльних послів, представни-
ки канадського уряду, міні-
стри і староста міста Ошави
Михайло Старчевський. Зложено
дальше понад три тисячі до-
ларів пожертв. Промовляли:
Ж. Дрю, сен. Робак, посол І.

СТАНОВИЩЕ ОУН ВПЛИНУЛО НА ОСТАТОЧНУ ВІДСТАВКУ ПРОФ. МАЗЕПИ

Ульмівські „Українські Ві-
сті" з 6. липня надрукували
листа колишнього голови Ви-
конного Органу УНРДІ, професора
І. Мазепи, до Президента
УНР, в якому він остаточно
резигнує з дорученого йому
назово завдання сформувати
новий Б. О., та подають такі ви-
яснення кризи в УНРДІ:
„21. травня відбулася в Уль-
мі нарада представників ор-
ганізацій, що входять до Блоку
українських демократичних
партій (УРПД, УНДО, УНДС,
СЗСУ) разом з делегатами У-
країнської Соціалістичної Пар-
тії та Української Національ-
ної Гвардії. Ця нарада, обго-
воривши ситуацію, що постала
наслідком дімісії двох членів
ВО (представників ОУН полк.
Мельника), висловила за-
реорганізацію ВО, з тим, що це
завдання має бути виконати
професор І. Мазепа. Учасники
наради уповноважили свою прези-
денту повідомити про це рішення
президента УНР, голову УНРДІ
та проф. Мазепу, запевнюю-
чи рівночасно останнього про
своє повну підтримку і льо-
альну співпрацю.
30. травня проф. Ісаак Ма-
зепа подав заяву до президе-
нта УНР про дімісію Виконав-
чого Органу УНРДІ. В своїй
заяві голова ВО зазначив,

Фрагмент з Академії, 17. червня в часі посвячення У. Н. Дому в Торонті. Публика робить овації диригентці Марусі Яворській і Хорові УНО та Струнний Оркестр з Вест Торонто.

Дікур та інші. В той самий
час в спортовій залі відбувала-
ся Академія молоді, в якій
взяли участь мистецькі сили
МУН Торонто — Вест Торон-
та. — Вечором відбувся кон-
церт хору „Боян" під про-
водом Льва Сорочинського, со-
люстів: В. Боднар і М. Сушка,
деклямувала Віра Скрипчук,
на піні Наталія Нестровська,
вступне слово інж. Д. Трояна.
Зложено дальших пожертв по-
над 2 тисячі доларів.
Це були дійсно торжественні
і величаві дні української
спільноти в Торонті, в яких
взяли участь делегати з цілої
Канади. Всіх учасників було
дійсно понад 10 тисяч, що взя-
ли участь на різних імпрезах
багатої триденної програми!
Хай Бог дасть, щоб Україн-
ський Національний Дім УНО
в Торонті, виконав свої за-
дання!

Обсерватор

ВИСЛАЮТЬ ФАБРИКУ СТАЛІ ДО ЮГОСЛАВІЇ

Шікаго. — Велику фабрику
сталі з Іст Шікаго, якої відділ
находиться у Вільні, в стейті
Вест Вортджі, приналежна
до Контиентал Фаундрі енд
Машін Кампані, розбирають
тепер на часті, пакують у
скрині і пригтовляють до пе-
ревозу через Нью Йорк до Зе-
ніки в Югославії. Фабрика бу-
де творити частину підприєм-
ства, якого власником є юго-
славський уряд. Вона була за-
куплена ще попереднього літа.

ЛІТУВАНІЯ РЕДАКЦІЇ

Львівський: За якийсь час
апарат буде так налашований,
що такі речі більше не повто-
ряться. Щойно тепер є бодай
надія на поправу. Не наша ви-
на, що „Свободу" видавано
навіть у воєнних часах, коли
все так подорожало, за ціну
з-перед 30 років. Вона вдер-
жалась як щоденник прямо
„чудом". Нам надзвичайно
прикро, що ми не могли в та-
ких обставинах начас відпо-
відати і полагоджувати все
так, як повинно бути, чи як
цього дописувачі мали право
домогатися. Головна наша у-
вага була звернена на поліп-
шення форми і змісту часопису.
До того тепер потребує-
мо до „Свободи" два рази
більше матеріалу, як давніше.
Не забувайте, що до редакції
приходять кожного дня різні
люди і хочуть поговорити, чи
порадитись. Дехто прибуває
з дальших сторін, або прямо
з корабля. Годі відмовити, а
це все забирає багато часу.
Однак газета мусить дістати
свій матеріал і вийти у при-
чепній годині. Зате інше треба
вдихладати... Через те й різні
недотягнення, які справля-
ють нам надзвичайну при-
крість та які ми в скорому ча-
сі цілковито зліквідуємо.
І. Ж. — Як не дали Вам ін-
формації, значить, що самі не
знаємо і не маємо часу за-
тим шукати.

однак висилка припинилася
внаслідок спору між департа-
ментом оборони й деп. стейту
тому, що було рішення не ви-
сылати можливих воєнних ма-
теріалів до комуністичних кра-
їн.

● Західно-німецький парламент
знову одностайно прийняв резолю-
цію в справі федерації європейських
країн.

● Бельгійські соціалісти і лібер-
али продовжують свою сильну о-
позицію проти повернення з „до-
бровільного вигнання" короля Ле-
опольда, домагаючись його абдикації.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 28. червня 1950 р. помер
у 68 році життя
ТИМКО МАДЕНЧАК,
довголітній член 113 відділу У.
Н. Союзу.
Покійний родився в селі Бе-
ресна, пов. Лиско, Західна Укра-
їна. Вступив в члени УНСоюзу в
1903 р.
Похорон у смутку діти: Ма-
рію, Стефана, Анну, Олену, Ю-
лію, Єлисавету і 11 внуки.
В. Н. П.
Уряд.

Дня 17. липня 1950 року по-
мерла довголітня членка Тов.
Укр. Січових Стрільців, від. 44
УНСоюзу в Northampton, Pa.
ЮСТИНА ЧЕПЕЛЯК.

Покійна походила з села Мха-
на, Лиського повіту. Була одного
і прожила 69 років. Пожила в
смутку діти Андрія, Анну, Івана,
Марію, Катерину і Олену і ві-
лких внуки.
Похорон відбувся 21. липня і
тіло зложено на греко-правосла-
вній цвинтарі в Northampton, Pa.
Хай американська земля буде
й легкою!
Л. Демчук, секр.

Дня 17. липня 1950 року по-
мер у Стейплетон С. Ай., Н. Й.,
по довгий нехузі в 68. році життя
ГРИГОРІЙ МОНАСТІРСЬКИЙ
довголітній член Бр. св. Арх.
Михайла, від. 211 УНСоюзу.

Покійний походив зі села Гу-
та Попоничка, пов. Камінька
Струмилів, Зах. Україна.

Пожила в смутку жінку Кате-
рину, сина Едварда і дочку Олю-
гу. Похорон відбувся 20. липня,
з похоронного заведення до укр.
грек-кат. церкви св. Тройці в
офісній при участі родини і чле-
нів Союзу відправлено на віч-
ний спочинок.
Хай земля Вашингтона буде
йому легкою!
Т. Соколовський, секр.

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на остан-
ній почті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спро-
вадження кривих і знайомих до Америки зі ски-
тальцями та інших країн.
ПРОДАЄМО дома та всякого роду бізнес.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОВАТІЯЛЬНОГО БЮРА.
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., (Near Ave. A.) NEW YORK 3, N. Y.

УВАГА! УКРАЇНЦІ ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ!

Отсими повідомляємо, що ДНІ 1. ЛІПНЯ, 1950 Р.
Відкрили ми ПРИ 821 Н. МАРШАЛ ВУЛ.
(між Перріш і Браун вул.)

СПОЖИВЧУ КРАМНИЦЮ

У нас Ви зможете набути кожного дня всякого роду харчові про-
дукти, м'яси виробі, свіжого молока, масла, сметани, яєць, свіжої
городиною та інші артикули домашнього вжитку.
Добрі товари, низькі ціни й солідна обслуґа є нашим клячем.
Ми віримо, що всі громадяни України підтримать чергову остою
українських купців. Відвідайте нашу крамницю, а залишитеся
нашими постійними покупцями.

З належною пошаною — П. І. В. ТКАЧ та Ю. АННЮК

UNAWARE OF THE GRIM EVENTS THAT HAD CAUSED THE PLANE TO LAND, TARZAN CONTINUED ON HIS WAY.

Не знаючи про сумні події,
які дали причину до затри-
мання літака, Тарзан продов-
жав свою путь.

Великий Луї ревів зі сміху,
коли літак щез. „Вони далися
зловити", приговорював собі
радісно.

Чим далися зловити? Чи ви
думаєте, що вони вас віднай-
дуть, коли повернуться до
вас?

Коли Ранді зрозумів значен-
ня слів убивника, він підско-
чив до Великого Луї.

● Ген. Тамас Т. Генді, американ-
ський головнокомандуючий в Євро-
пі, помишував вчора шістьох німе-
цьких злочинців, засуджених на
смерть за участь у війсьній скоп-
леній американських легіонів.

ПРОФЕСІЙНІ ОГОЛОШЕННЯ

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довготривалі недуги чоловіків
жінко, Шкірні. X-Ray. Роздута
жінка лікуємо без операції. Переводи-
мо аналізи крові для супружних
дозволи. — Офісний години: Що-
дня від 10 рано до 6:45 вечір. В су-
боту від 10 рано до 1. попол.
В неділю замінено.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ РЕКОРДИ

Заходіть або пишіть по ук-
раїнські і другі рекорди. Ви-
слать можливих воєнних ма-
теріалів до комуністичних кра-
їн.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue
Dept. "U"
CHICAGO 22, ILL. U.S.A.

WOODSIDE MEMORIAL

'Home for Funerals'
WALTER RAJCA, Dir.
Newark's only Ukrainian
funeral director
Convenient transportation
Buses 13 (Irv. Center), 18
Beautiful & Dignified Home
617 BROADWAY
(At Elwood Theatre)
NEWARK 4, N. J.
Humboldt 3-4817

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
Services Are Available Anywhere
in New Jersey
401 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНІКІ
арядку погребення по \$150
— так низький як
„БЛУДА ЧЕСНА І НАПРКАЩА"

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
137 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

3. БЕРЕЗОВСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНІКІ
УПРАВЛІТЕЛЬ
ERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5748

Іні коні в модерні короня-
ним стилі клячків.

Ієрпорядна обслуґа в усіх по-
хоронах без різниці масткового
стау.

ІВАН БРОЦЬАК, нотар.

Занимається похоронами
в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. OXford 4-2568

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ 1950 РОКУ

ПРИХІД:		Відділ Заплатив	Відділ Заплатив
1	255.17	174	25.94
2	224.85	175	162.97
3	120.01	176	459.15
4	46.96	177	158.56
5	450.99	178	246.85
6	28.02	179	563.15
7	216.70	180	71.08
8	400.79	181	110.48
9	201.29	182	237.98
10	147.86	183	130.96
11	149.67	184	130.98
12	220.63	185	66.91
13	463.18	186	58.67
14	7.71	187	102.07
15	83.34	188	209.89
16	89.47	189	42.66
17	70.88	190	212.13
18	12.53	191	323.40
19	276.18	192	64.12
20	133.97	193	716.97
21	187.42	194	32.58
22	115.42	195	54.88
23	96.17	196	30.20
24	276.82	197	21.17
25	33.26	198	43.35
26	146.98	199	384.87
27	209.58	200	43.23
28	89.98	201	43.56
29	123.53	202	195.43
30	27.61	203	1,528.41
31	201.16	204	30.21
32	30.28	205	647.95
33	63.91	206	67.73
34	240.89	207	28.69
35	405.97	208	47.70
36	639.20	209	111.34
37	43.13	210	215.94
38	48.37	211	68.30
39	289.30	212	252.68
40	61.33	213	5.44
41	142.10	214	54.53
42	31.96	215	30.00
43	109.84	216	720.75
44	90.66	217	265.52
45	46.20	218	453.68
46	223.40	219	304.64
47	134.15	220	1,653.39
48	101.97	221	27.32
49	124.35	222	394.13
50	103.67	223	43.12
51	126.97	224	7.54
52	240.16	225	398
53	186.43	226	33.35
54	354.05	227	66.32
55	367.70	228	112.15
56	53.39	229	568.28
57	165.12	230	26.91
58	69.96	231	100.05
59	615.39	232	317.32
60	184.61	233	155.79
61	206.97	234	159.64
62	104.78	235	265.12
63	212.20	236	406.62
64	8.24	237	654.20
65	283.22	238	86.31
66	323.88	239	96.64
67	84.64	240	188.62
68	65.74	241	80.63
69	76.91	242	27.34
70	108.41	243	225.53
71	355.83	244	27.30
72	489.15	245	20.11
73	58.39	246	2.42
74	58.39	247	2.42
75	28.15	248	2.42
76	28.15	249	2.42
77	28.15	250	2.42
78	28.15	251	2.42
79	28.15	252	2.42
80	28.15	253	2.42
81	28.15	254	2.42
82	28.15	255	2.42
83	28.15	256	2.42
84	28.15	257	2.42
85	28.15	258	2.42
86	28.15	259	2.42
87	28.15	260	2.42
88	28.15	261	2.42
89	28.15	262	2.42
90	28.15	263	2.42
91	28.15	264	2.42
92	28.15	265	2.42
93	28.15	266	2.42
94	28.15	267	2.42
95	28.15	268	2.42
96	28.15	269	2.42
97	28.15	270	2.42
98	28.15	271	2.42
99	28.15	272	2.42
100	28.15	273	2.42
101	28.15	274	2.42
102	28.15	275	2.42
103	28.15	276	2.42
104	28.15	277	2.42
105	28.15	278	2.42
106	28.15	279	2.42
107	28.15	280	2.42
108	28.15	281	2.42
109	28.15	282	2.42
110	28.15	283	2.42
111	28.15	284	2.42
112	28.15	285	2.42
113	28.15	286	2.42
114	28.15	287	2.42
115	28.15	288	2.42
116	28.15	289	2.42
117	28.15	290	2.42
118	28.15	291	2.42
119	28.15	292	2.42
120	28.15	293	2.42
121	28.15	294	2.42
122	28.15	295	2.42
123	28.15	296	2.42
124	28.15	297	2.42
125	28.15	298	2.42
126	28.15	299	2.42
127	28.15	300	2.42
128	28.15	301	2.42
129	28.15	302	2.42
130	28.15	303	2.42
131	28.15	304	2.42
132	28.15	305	2.42
133	28.15	306	2.42
134	28.15	307	2.42
135	28.15	308	2.42
136	28.15	309	2.42
137	28.15	310	2.42
138	28.15	311	2.42
139	28.15	312	2.42
140	28.15	313	2.42
141	28.15	314	2.42
142	28.15	315	2.42
143	28.15	316	2.42
144	28.15	317	2.42
145	28.15	318	2.42
146	28.15	319	2.42
147	28.15	320	2.42
148	28.15	321	2.42
149	28.15	322	2.42
150	28.15	323	2.42
151	28.15	324	2.42
152	28.15	325	2.42
153	28.15	326	2.42
154	28.15	327	2.42
155	28.15	328	2.42
156	28.15	329	2.42
157	28.15	330	2.42
158	28.15	331	2.42
159	28.15	332	2.42
160	28.15	333	2.42
161	28.15	334	2.42
162	28.15	335	2.42
163	28.15	336	2.42
164	28.15	337	2.42
165	28.15	338	2.42
166	28.15	339	2.42
167	28.15	340	2.42
168	28.15	341	2.42
169	28.15	342	2.42
170	28.15	343	2.42
171	28.15	344	2.42
172	28.15	345	2.42
173	28.15	346	2.42
174	28.15	347	2.42
175	28.15	348	2.42
176	28.15	349	2.42
177	28.15	350	2.42
178	28.15	351	2.42
179	28.15	352	2.42
180	28.15	353	2.42
181	28.15	354	2.42
182	28.15	355	2.42
183	28.15	356	2.42
184	28.15	357	2.42
185	28.15	358	2.42
186	28.15	359	2.42
187	28.15	360	2.42
188	28.15	361	2.42
189	28.15	362	2.42
190	28.15	363	2.42
191	28.15	364	2.42
192	28.15	365	2.42
193	28.15	366	2.42
194	28.15	367	2.42
195	28.15	368	2.42
196	28.15	369	2.42
197	28.15	370	2.42
198	28.15	371	2.42
199	28.15	372	2.42
200	28.15	373	2.42
201	28.15	374	2.42
202	28.15	375	2.42
203	28.15	376	2.42
204	28.15	377	2.42
205	28.15	378	2.42
206	28.15	379	2.42
207	28.15	380	2.42
208	28.15	381	2.42
209	28.15	382	2.42
210	28.15	383	2.42
211	28.15	384	2.42
212	28.15	385	2.42
213	28.15	386	2.42
214	28.15	387	2.42
215	28.15	388	2.42
216	28.15	389	2.42
217	28.15	390	2.42
218	28.15	391	2.42
219	28.15	392	2.42
220	28.15	393	2.42
221	28.15	394	2.42
222	28.15	395	2.42
223	28.15	396	2.42
224	28.15	397	2.42
225	28.15	398	2.42
226	28.15	399	2.42
227	28.15	400	2.42
228	28.15	401	2.42
229	28.15	402	2.42
230	28.15	403	2.42
231	28.15	404	2.42
232	28.15	405	2.42
233	28.15	406	2.42
234	28.15	407	2.42
235	28.15	408	2.42
236	28.15	409	2.42
237	28.15	410	2.42
238	28.15	411	2.42
239	28.15	412	2.42
240	28.15	413	2.42
241	28.15	414	2.42
242	28.15	415	2.42
243	28.15	416	2.42
244	28.15	417	2.42
245	28.15	418	2.42
246	28.15	419	2.42
247	28.15	420	2.42
248	28.15	421	2.42
249	28.15	422	2.42
250	28.15	423	2.42
251	28.15	424	2.42
252	28.15	425	2.42
253	28.15	426	2.42
254	28.15	427	2.42
255	28.15	428	2.42
256	28.15	429	2.42
257	28.15	430	2.42
258	28.15	431	2.42
259	28.15	432	2.42
260	28.15	433	2.42
261	28.15	434	2.42
262	28.15	435	2.42
263	28.15	436	2.42
264	28.15	437	2.42
265	28.15	438	2.42
266	28.15	439	2.42
267	28.15	440	2.42
268	28.15	441	2.42
269	28.15	442	2.42
270	28.15	443	2.42
271	28.15	444	2.42
272	28.15	445	2.42
273	28.15	446	2.42
274	28.15	447	2.42
275	28.15	448	2.42
276	28.15	449	2.42
277	28.15	450	2.42
278	28.15	451	2.42
279	28.15	452	2.42
280	28.15	453	2.42
281	28.15	454	2.42
282	28.15	455	2.42
283	28.15	456	2.42
284	28.15	457	2.42
285	28.15	458	2.42
286	28.15	459	2.42
287	28.15	460	2.42
288	28.15	461	2.42
289	28.15	462	2.42
290	28.15	463	2.42
291	28.15	464	2.42
292	28.15	465	2.42
293	28.15	466	2.42
294	28.15	467	2.42